

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. a JUDr. Václava Štencla, MA v právní věci

žalobce: **Ing. P. M.**, nar. X
bytem X
zastoupený advokátem JUDr. Janem Klaiilem
sídlem Lukavická 22, 301 00 Plzeň

proti
žalovanému: **Velitelství vzdušných sil**
sídlem Vítězné náměstí 1500/5, 160 01 Praha 6

o žalobě proti rozhodnutí velitele žalovaného ze dne 17. 6. 2019, č. j. MO 181032/2019-3031,

takto:

- I. Rozhodnutí Velitele vzdušných sil ze dne 17. 6. 2019, č. j. MO 181032/2019-3031, **se zrušuje a věc se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 19 456 Kč k rukám JUDr. Jana Klaila, advokáta, sídlem Lukavická 22, 301 00 Plzeň, do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce podanou žalobou napadá rozhodnutí velitele žalovaného ze dne 17. 6. 2019, č. j. MO 181032/2019-3031 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí velitele vojenského útvaru 2427 Sedlec, Vícenice u Náměště nad Oslavou (dále jen „prvostupňový orgán“), ze dne 23. 1. 2019, č. j. MO 26978/2019-2427 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), jímž bylo rozhodnuto o žádosti žalobce o přiznání nároku na ušlou mzdu a její doplacení za celé období, kdy byl určován k plnění úkolů Letecké pátrací a záchranné služby („SAR“) tak, že se žádosti zčásti vyhovuje a žalobci se podle § 10 odst. 1 zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů, přiznává odměna za práci přesčas ve výši 195 701 Kč společně s ročním úrokem z prodlení v zákonné výši z částky odpovídající jednotlivým nedoplatkům měsíčních platů žalobce, a to vždy od data splatnosti takového nedoplatku do jeho uhrazení, s tím, že přiznaná částka bude vyplacena do 60 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí; ve zbylém rozsahu prvostupňový orgán žádost žalobce zamítl. Současně prvostupňový orgán podle § 161 odst. 1 a 2 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání (dále jen „zákon o vojácích z povolání“), zčásti nevyhověl žádosti žalobce, neboť rozhodl, že nároky uplatněné žádostí za dobu do 15. 8. 2005 jsou promlčeny.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce namítá, že mu v rozhodném období nebyla nadřízeným velitelem nikdy nařízena služební pohotovost, ale vždy výkon 24 hodinové nepřetržité služby. Nebyl ani dán důležitý zájem služby pro nařízení pohotovosti. Právě tyto dvě otázky žalobce považuje za zásadní, aby byly posouzeny soudem.
3. Dále žalobce namítá věcnou nesprávnost správních rozhodnutí, neboť vycházejí z nesprávných skutkových závěrů o naplnění pracovní činnosti žalobce a nesprávně dovozují zákonnost přiznané odměny za pracovní pohotovost a práci přesčas namísto za výkon služby. Podle žalobce nebyly naplněny zákonné podmínky pro vykazování vykonávané práce jako pracovní pohotovosti. Vykonávané činnosti v rámci nařízené služební pohotovosti byly podle žalobce v zásadě shodné s činnostmi nařizovanými při výkonu služby. V této souvislosti žalobce poukazoval i na shodnost činností v rámci výkonu služby NATINAMDS (dříve NATINADS), SAR a LZS.
4. Rozdělení doby výkonu služby na výkon služby a služební pohotovost bylo pouze formální a od počátku úmyslné s cílem uspořít finanční prostředky na platech při zabezpečení stanovených úkolů s nedostatečným personálním obsazením. Pokud žalovaný poukazuje na souhlas žalobce s tímto rozdělením, je nutné připomenout princip subordinace platící v armádě, neboť podřízený je povinen uposlechnout rozkaz nadřízeného.
5. Žalobce brojil rovněž proti závěrům o promlčení části jím uplatněného nároku, přičemž uplatnění námitky promlčení je v rozporu s dobrými mravy.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný ve svém vyjádření rozporoval jednotlivá žalobní tvrzení a věcně setrval na svém názoru vyjádřeném v napadeném rozhodnutí, které považuje za správné a odůvodněné. Skutečnost, že zajišťování letecké služby musí být nepřetržité, neznamená, že tomu musí odpovídat výlučně režim nepřetržité služby, tj. výkon služby 24 hodin denně po 7 dnů v týdnu. Za důležitý zájem služby lze pokládat i dlouhodobější nařizování služební pohotovosti. Dobu služební pohotovosti převyšující maximální limity doby služby žalovaný posoudil jako „pracovní dobu“, resp. dobu služby, a vedle již vyplacené odměny za služební pohotovost přiznal žalobci rovněž příplatek za práci přesčas. Žalovaný poukázal též na rozdíl mezi službami LZS, SAR a NATINAMDS spočívající ve výkonu plněných úkolů, přičemž Ministerstvo obrany nemůže systém NATINAMDS svým rozkazem či jiným nařízením měnit, modifikovat nebo upravovat časové normy vzletu. K promlčení nároku na dorovnání ušlého platu žalobce došlo za měsíc červenec roku 2005 (splatnost 15. 8. 2005, 16. 8. 2005 mohl být nárok uplatněn poprvé, poslední den uplatnění peněžitých nároků 16. 8. 2008). Nesouhlasil ani s tím, že by uplatnění námitky promlčení bylo v rozporu s dobrými mravy. Na základě uvedené argumentace proto žalovaný navrhl zamítnutí podané žaloby jako nedůvodné.

IV. Další procesní vyjádření žalobce

7. Na vyjádření žalovaného reagoval žalobce replikou ze dne 22. 1. 2020, v níž poukázal na opakování argumentace žalovaného obsažené již v napadeném rozhodnutí. Toto vyjádření žalovaného tak nepřináší v zásadě žádná nová tvrzení, ani podstatné dosud nevyřčené argumenty. V průběhu správního řízení žalobce navrhl doplnění dokazování mzdovými listy velitelů, avšak tyto důkazy provedeny nebyly, což je opomenutím a představuje to zkrácení práva žalobce na úplné zjištění skutkového stavu, tj. zkrácení procesních práv. Ve zbytku repliky žalobce zopakoval své argumenty obsažené již v žalobním návrhu.
8. Ve vyjádření ze dne 25. 2. 2021 žalobce reagoval na rozsudek zdejšího soudu vydaný ve skutkově a právně obdobné věci pod sp. zn. 62 Ad 18/2019, s tím, že má za to, že v citovaném rozsudku zdejší soud nesprávně nezohlednil, že služební pohotovost vůbec nebyla nařízena.

V. Posouzení věci krajským soudem

9. Krajský soud v Brně na základě včas podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2, věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „s. ř. s.“), jakož i řízení předcházející jeho vydání. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že žaloba **je důvodná**. O žalobě soud rozhodl, aniž by nařizoval jednání, za podmínek vyplývajících z ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.
10. Soud před posouzením věci samé poukazuje na skutkově a právně obdobné věci, které byly zdejším soudem řešeny např. pod sp. zn. 62 Ad 7/2019, sp. zn. 62 Ad 9/2019, sp. zn. 62 Ad 11/2019, sp. zn. 62 Ad 13/2019 či sp. zn. 62 Ad 21/2019.
11. Jádrem sporu mezi žalobcem a žalovaným je otázka zákonnosti nařízené služební pohotovosti a povaha činností, které žalobce v rámci služební pohotovosti vykonával, a jejich „podobnost“ s činnostmi nařizovanými v rámci výkonu služby.

V. A Nařízení služební pohotovosti

12. Žalobce ve vztahu k (ne)zákonnosti nařízené služební pohotovosti brojí především proti nenaplnění zákonné podmínky pro její nařízení a také proti způsobu, jakým byla nařizována – organizačními rozkazy velitele vojenského útvaru na celý rok bez určení konkrétní osoby a konkrétního dne služební pohotovosti.
13. Podle § 30 odst. 1 zákona o vojácích z povolání vyžaduje-li to důležitý zájem služby, může nadřízený nařídít vojákovu služební pohotovost.
14. Podle § 30 odst. 2 zákona o vojácích z povolání se služební pohotovostí rozumí přítomnost vojáka na stanoveném místě výkonu služby nebo na jiných místech, která určí nadřízený, a to mimo dobu služby, a připravenost zahájit plnění služebních úkolů na určeném místě a v určeném čase. Voják je povinen se po dobu služební pohotovosti zdržet jednání, které by mu znemožnilo přijetí pokynu a případný výkon služby.
15. Podstatou služební pohotovosti je zajištění připravenosti určitého počtu vojáků pro případ potřeby nasazení vyššího počtu vojáků, než jaký je potřeba pro zajištění běžného provozu vojáků ve výkonu služby. Vojáci zapojení v rozhodnou dobu do pohotovostního systému nejsou ve výkonu služby, tj. aktuálně nevykonávají služební úkoly, nýbrž jsou armádě k dispozici pro případ, že budou k plnění služebních úkolů povoláni; v takovém případě mají povinnost se dostavit k plnění služebních úkolů na místo dle pokynů operačního důstojníka. Jde tedy v materiálním smyslu o pohotovost dotčených vojáků, tedy o určité omezení vojáků v době, kdy nejsou ve výkonu služby, přičemž míra tohoto omezení může být různá.
16. Pokud jde o otázku, zda byla žalobci nařízena pohotovost na pracovišti, tu správní orgány odkazují na organizační rozkazy, které měly být vydávány vždy na konkrétní kalendářní rok a vymezovat mj. časové rozdělení výkonu služby na výkon služby a pohotovost na pracovišti. Současně správní orgány odkazují na denní rozkazy, kterými měl být žalobce, stejně jako ostatní vojáci, zařazován do služeb SAR na konkrétní dny, a to vždy v čl. 1 konkrétního denního rozkazu s názvem „Služby – určení“. Podle správních orgánů byla organizačním rozkazem, ve spojení s konkrétním denním rozkazem, nařízena konkrétní osobě služební pohotovost, vykonávaná v místě běžného výkonu služby.
17. Správním spisem prochází kopie organizačního rozkazu č. 1 ze dne 2. 1. 2007 velitele vojenského útvaru 4574, konkrétně jeho titulní strany a přílohy č. 6 (strany 26 organizačního rozkazu), která se dle úvodní strany organizačního rozkazu zabývá peněžními a časovými náhradami; v této příloze je uvedeno „Stanovení časového rozvrhu směny LPZS Přerov, LPZS a LZS Plzeň-Líně“ v tabulce tak, že průběh směny je od 7:00 do 19:00 vymezen jako „výkon směny“, a od 19:00 do 7:00 dne následujícího jako „pohotovost na pracovišti“; dále v tabulce „Přiznané náležitosti“ je u údaje „pracovní doba“ uvedeno 8,5 hodiny, u údaje „pohotovost na pracovišti“ 12 hodin, a u údaje „práci přesčas zapsat do evidence fondu 150 hodin“ 3,5 hodiny. Současně je uvedeno, že výše stanovené časové rozvrhy nabývají platnosti dnem 1. 1. 2007. Dále je v kopii strany 26 (přílohy č. 6) předmětného organizačního rozkazu uvedeno: „nařizuji dnem 1. 4. 2007 zabezpečit LPZS s LZS následovně: LPZS zabezpečovat z letiště Přerov a Plzeň-Líně vrtulníky W3A Sokol; složení LPZS a LZS: osádky vrtulníků, technik vrtulníku, příslušník skupiny záchranné a výsadkové přípravy (pouze LPZS); harmonogram plnění úkolů směny: 7:00 hod nástup směny, 7:00 hod – 7:30 hod pravidelná pracovní doba (přebírání směny), 7:30 hod – 15:30 hod pravidelná pracovní doba (plnění úkolů LPZS), 15:30 hod – 19:00 hod přesun

pravidelné prac. doby, 19:00 hod – 7:00 hod pohotovost na pracovišti, 7:00 hod – 7:30 hod pravidelná pracovní doba (předávání směny); organizační pokyny: Velitel 233. vtl. zabezpečí uveřejnění plánu pracovní doby příslušníků letky zařazovaných do LPZS ve svém rozkaze, velitel 232. vtl. a náčelník skupiny záchranné a výsadkové přípravy v rozkaze velitele 23. zVrL vždy týden dopředu (poslední prac. den v týdnu – na týden následující). Týden následující (po odpracování plánovaného týdne), uveřejní skutečně odpracovanou dobu.“.

18. Dále správním spisem prochází kopie titulní strany organizačního rozkazu č. 1 ze dne 2. 1. 2008 velitele vojenského útvaru 4574 a jeho další strany, na které je uveden text s nadpisem: „Úprava pracovní doby a odpočinku občanských zaměstnanců 23. základny vrtulníkového letectva v souvislosti s odchylkami dle Nařízení vlády č. 182/2007 a 589/2006 Sb.“, k tomu je dále uvedena konkrétně úprava vztahující se k vojenskému hasičskému záchrannému sboru letiště a zaměstnancům zajišťujícím provozní služby letiště. Dále je připojena tabulka, v níž je ve vztahu k rozdělení směny resp. doby služby LPZS (jmenovitě „LPZS stanoviště Přerov“) uvedeno: zahájení služby 7,00 a konec služby 19,00 a 7,30, délka směny 12,0 a 0,5, a v kolonce poznámka „12 hodin pracovní pohotovost od 19,00 do 7,00 hodin“.
19. Konečně správním spisem prochází kopie titulní strany organizačního rozkazu č. 200 ze dne 30. 9. 2008 velitele vojenského útvaru 4574 a k tomu kopie přílohy č. 1 (strany 6), která se dle úvodní strany organizačního rozkazu zabývá organizovaností a kázní; na této listině je kromě úpravy týkající se zaměstnanců zajišťujících provozní služby letiště uvedena tabulka, v níž je ve vztahu k rozdělení směny resp. doby služby LPZS (záchranař, technik) uvedeno jako čas zahájení směny 9,00, ukončení služby 10,00 dalšího dne, délka služby/směny 25, a v kolonce poznámka „z toho 12 hod. pohotovost na pracovišti“.
20. Pokud jde o denní rozkazy, tak prvostupňový orgán odkazuje příkladmo na denní rozkaz č. 12 ze dne 16. 1. 2008 velitele vojenského útvaru 4574 Přerov a na denní rozkaz č. 13 ze dne 18. 1. 2007 velitele vojenského útvaru 4574. Žalovaný v napadeném rozhodnutí odkazuje příkladmo na denní rozkaz č. 13 ze dne 18. 1. 2007 velitele vojenského útvaru 4574. Správním spisem prochází kopie titulní strany rozkazu č. 12 ze dne 16. 1. 2008 velitele vojenského útvaru 4574 a strany 3. Pokud však správní orgány uvádí, že žalobce byl stejně jako ostatní vojáci zařazován čl. 1 konkrétního denního rozkazu s názvem „Služby – určení“, tak z dotčené kopie rozkazu č. 12 ze dne 16. 1. 2008 neplyne určení žalobce do služby. Rozkaz č. 13 ze dne 18. 1. 2007 ve správním spise obsažen není, a to ani mezi rozkazy, které žalobce dokládal v příloze podání ze dne 14. 11. 2012 „Vyjádření účastníka po nahlédnutí do spisu s důkazními návrhy“.
21. Prvostupňový orgán ve svém rozhodnutí také uvedl, že *„Žadatel byl stejně jako ostatní vojáci zařazován do směn SAR (zkratka v dokumentaci uváděna jako LPZS – letecká pátrací a záchranná služba) na konkrétní dny denními rozkazy velitele 233. vrtulníkové letky Líně, a to vždy v Čl. 1 toho kterého denního rozkazu s názvem „Určení služeb“ obsahujícího určení „Hotovost LZS a LPZS Líně na vyčleněné dny určují službu takto“. Veškeré denní rozkazy velitele 233. vrtulníkové letky Líně za rozhodné období tři let zpětně od data podání žádosti byly nadepsaným služebním orgánem překontrolovány a potvrzena jejich správnost. Jejich podrobný výčet obsahuje vyhodnocení zpracované ze strany určeného příslušníka VÚ 2427 Sedlec, Vícenice u Náměště nad Olavou. Toto vyhodnocení stvrzuje soulad znění jednotlivých denních rozkazů velitele 233. vrtulníkové letky Líně obsahujících určení žadatele do LPZS-SAR s denními rozkazy uvedenými jako příklad ve spise, ve kterých je žadatel takto uveden. Vzhledem k totožnosti denních rozkazů velitele 233. vrtulníkové letky Líně založených ve spise s*

ostatními denními rozkazy zkontrolovanými a uvedenými v přiloženém vyhodnocení, nebylo dle názoru správního orgánu nutné kopírovat, ověřovat a vkládat veškeré tyto denní rozkazy do spisu jako podklady pro vydání rozhodnutí správního orgánu. Správnímu orgánu pro posouzení a rozhodnutí celé věci postačilo tedy zhodnocení denních rozkazů velitele VÚ Přerov založených ve spise.“.

22. K tomu zdejší soud dále uvádí, že správním spisem prochází dokument „Vyhodnocení určení zařazení npor. Ing. P. M. podle zveřejňovaných denních rozkazů k výkonu služeb LZS a LPZS u 223. Vrtulníkové letky Líně – VÚ 4574 Líně za období zpětně tří let od podání „Žádosti o náhradu škody na ušlé mzdě“, tj. ze dne 14. 8. 2008“. Tento dokument obsahuje přehled rozkazů s uvedením data jejich vydání, služby – LZS a LPZS a datum služby. Nejstarší datum z takto uvedených rozkazů je 15. 8. 2005 (rozkaz 95/05 pro výkon služby u LPZS dne 17. 8. 2005 a pro výkon služby LZS dne 21. 8. 2005), nejnovější 15. 9. 2008 (rozkaz 97/08 pro výkon služby LZS dne 26. 9. 2008 a LPZS dne 28. 9. 2008).
23. Dále správním spisem prochází rozkazy velitele 233. vrtulníkové letky Líně č. 149 ze dne 23. 12. 2005, č. 149 ze dne 27. 12. 2006, č. 21 ze dne 19. 2. 2007 a č. 31 ze dne 17. 3. 2008, v nichž jsou v čl. 1 „určení služeb“ vymezeny služby pro hotovost LZS a LPZS Líně na jednotlivé dny, a to po týdnech. Žalobce je v těchto rozkazech uveden jako „PL. LZS + LPZS“. Ve vztahu k žalobci a jeho zařazení však z těchto rozkazů neplyne ničeho ohledně rozvržení doby služby a pohotovosti.
24. Z prvostupňového rozhodnutí dále plyne, že doba služební pohotovosti byla určena organizačním rozkazem velitele vydaným v souladu se Směrnicí pro činnost LZS a SAR 233. vrtulníkové letky, č. j. 42-9/2006-2802/J3, a že podle provedených výsledků vedoucí funkcionáři útvaru museli při tvorbě organizačních rozkazů pokaždé vycházet z této směrnice, ze které navíc jednoznačně vyplývá, že doba výkonu nepřetržité služby člena posádky SAR a LZS se stanovuje v souladu s čl. 78 předpisu Let-1-1 na dobu maximálně 12 hodin. Žalovaný k tomu poté dále uvedl, že ačkoliv směrnice byla přijata 17. 1. 2006, z výpovědi svědků Ing. J. J., Ing. P. Š. a Ing. M. P. jednoznačně vyplývá, že výkon služby SAR a LZS byl zajišťován v režimu 12/12 též před rokem 2006, jistě též v létě roku 2005, tedy v období, do kterého spadají první uplatnitelné nároky žalobce.
25. Zdejší soud k tomu uvádí, že správním spisem prochází Směrnice pro činnost LZS a SAR 233. vrtulníkové letky ze dne 17. 1. 2006, č. j. 42-9/2006-2802/J3. Podle čl. 6.2. uvedené směrnice je doba výkonu služby člena posádky SAR a LZS určena rozkazem velitele 233. letky. Podle čl. 6.2 písm. a) se doba výkonu nepřetržité služby člena posádky SAR a LZS stanovuje v souladu s předpisem Let-1-1 čl. 78 na dobu maximálně 12 hodin. Podle čl. 6.2. písm. b) se služební pohotovost člena posádky SAR a LZS stanovuje v souladu s ustanovením § 30 zákona o vojácích z povolání na dobu 12 hodin bezprostředně navazující na dobu výkonu nepřetržité služby člena posádky SAR a LZS uvedené v odst. a) a vykonává se v místnostech určených k odpočinku na služebně posádek SAR a LZS.
26. Pokud jde o předpis Let-1-1, jeho kopie byla obsažena v příloze podání žalobce ze dne 14. 11. 2012 „Vyjádření účastníka po nahlédnutí do spisu s důkazními návrhy“. Z čl. 78 předpisu Let-1-1 plyne, že doba nepřetržité služby člena základní posádky letadla může činit nejvýše 14 hodin pro člena základní posádky, 16 hodin pro člena zesílené posádky, 18 hodin pro člena zdvojené posádky.
27. Zdejší soud s ohledem na výše shrnuté skutkové podklady konstatuje, že pokud prvostupňový orgán ve svém rozhodnutí uvedl, že „Služební orgán po posouzení jednotlivých

podkladů a v jejich vzájemné souvislosti bezpochyby zjistil, že v době od července 2005 do července 2008 byl žadatel zařazován do služeb SAR (LPZS) rozdělených na každý den vždy na 12 hodin výkonu služby v době od 7:00 do 19:00 a na 12 hodin pohotovosti v době od 19:00 do 7:00 následujícího dne. Dělo se tak prostřednictvím jednotlivých denních rozkazů velitele VÚ 4574 Přerov ve spojení s organizačním rozkazem č. 01 vydávaným velitelem VÚ 4574 Přerov na období celého roku.“, tak správním spisem neprochází žádný organizační rozkaz týkající se let 2005 a 2006, kterým by byla nařízena služební pohotovost. Současně, k formě nařizování služebních pohotovostí prvostupňový orgán také uvedl, že žalobce „(...) v určité části svých vyjádření sám potvrzuje, že mu byla nad rámec výše zmíněných písemných rozkazů, nařizována služební pohotovost také ústními pokyny nadřízených, dle jeho názoru však v rozporu se zákonem a v rozporu s podstatou služby SAR, kterou je možné zajistit se všemi náležitostmi pouze výkonem služby a nikoliv výkonem služební pohotovosti“, a dále že „(...) žadatel a jeho spolupracovníci byli jednotlivými denními rozkazy velitele útvaru ve spojení s organizačním rozkazem velitele útvaru, příslušnými směrnicemi a ústními pokyny nadřízených určování do 12hodinového výkonu služby a na něj navazující 12hodinové pohotovosti na pracovišti“ a konečně že „služební pohotovost byla nařízena velitelem útvaru v rámci jím vydávaného organizačního rozkazu na celý kalendářní rok v souladu se Směrnicí pro činnost LZS a SAR, stejně tak ji určoval velící důstojník ústní formou, jak vyplývá z vyjádření žadatele. V době služební pohotovosti nebyly ukládány žádné další úkoly“. Žalovaný poté v napadeném rozhodnutí s odkazem na závěry prvostupňového orgánu uvedl, že „podrobný harmonogram, začátek a konec služeb a jejich rozdělení na výkon služby a výkon služební pohotovosti obsahoval organizační rozkaz vydávaný velitelem útvaru na každý kalendářní rok. Do 30. 11. 2005 byli jednotliví příslušníci nadto určováni do režimu 12/12 ústním rozkazem velitele Letky, přičemž po tomto datu jim byl uvedený režim potvrzován ze strany velitele Letky v jejich pracovních výkazech sloužících jako podklad pro výpočet jejich služebního platu. Jednotlivé letové posádky a pozemní personál byly na konkrétní dny určovány denním rozkazem velitele útvaru, přičemž průběh jejich služeb se řídil Směrnicí pro činnost LZS a SAR a časovým rozvrhem uvedeným v příloze organizačního rozkazu či přímo v tomto rozkazu. Jmenovité určování vojáků do služeb bez konkrétních podrobností o jejich průběhu a o rozdělení na režim 12/12 bylo u útvaru obvyklé.“.

28. Podle zdejšího soudu není zjevné, jakou formou rozkazů byly v letech 2005 a 2006 služební pohotovosti nařizovány, tedy zda prostřednictvím písemných organizačních rozkazů, jako tomu bylo v případě organizačního rozkazu č. 1 ze dne 2. 1. 2007 (bez ohledu na to, že příloha č. 6, ze které nařízení pohotovosti plyne, je podle úvodní strany tohoto rozkazu označována jako „peněžní a časové náhrady“), či se jednalo o rozkazy ústní; podle zdejšího soudu z argumentace správních orgánů není zjevné, zda se jimi zmiňované ústní rozkazy týkaly nařizování služeb a pohotovostí, nebo zda takovými rozkazy byly určovány jednotlivé osoby resp. posádky na konkrétní dny (tedy denní či týdenní rozkazy). Na druhou stranu, žalobce nepochybně, že organizace směny resp. služby byla v letech 2005 až 2008 totožná (žalobce tvrdí, že se jednalo o službu vždy v délce 24 hodin, bez rozdílu či dělení tohoto časového úseku na službu a pohotovost v materiálním smyslu, správní orgány naopak argumentují rozdělením této doby na část služby a část pohotovosti po 12 hodinách, a to formálně i materiálně), nečiní tak ani správní orgány – z jejich argumentace také podle zdejšího soudu plyne, že po celé šetřené období 2005 až 2008 probíhala směna stejně, a lze tak existenci (ústních či písemných) rozkazů o takovém rozdělení směny po celé dotčené období předpokládat. Ostatně není ani sporu o dobách,

kdy měl být žalobce přítomen na daném stanovišti z rozkazu nadřízeného, sporné je pouze, zda se jednalo (kromě služby) i o pohotovost, a co bylo případně jejím obsahem.

29. Zdejší soud dále uvádí, že i ve vztahu k roku 2008 není zjevné, zda organizačním rozkazem č. 1 ze dne 2. 1. 2008 byla, obdobně jako v případě organizačního rozkazu č. 1 ze dne 2. 1. 2007, služební pohotovost nařízena, z části kopie rozkazu č. 1 ze dne 2. 1. 2008 obsažené ve správním spisu toto ve vztahu k žalobci (který byl podle prvostupňového orgánu určován k plnění úkolů Letecké pátrací a záchranné služby a Letecké záchranné služby na letišti Plzeň – Líně), dovozovat nelze a nelze tedy uzavřít, že i na základě tohoto organizačního rozkazu byla žalobci nařizována služební pohotovost. Nařízení pohotovosti nelze dovozovat z týdenních rozkazů resp. jejich části týkající se určení služeb, neboť z nich plyne pouze to, že v konkrétní den byl žalobce toliko určen do konkrétní směny, její časový rozvrh, harmonogram, rozdělení na dobu výkonu služby a pohotovosti z nich však neplyne. Nařízení pohotovosti nelze dovozovat ani z organizačního rozkazu č. 200 ze dne 30. 9. 2008. Ve vztahu k letem 2005, 2006 a 2008 tedy zdejší soud nařizování pohotovosti za prokázané nemá.
30. Pokud jde o rok 2007, tak přestože organizačním rozkazem č. 1 ze dne 2. 1. 2007 byla formálně služební pohotovost nařízena, tak z toho však ještě dovozovat naplnění podmínky důležitého zájmu služby.
31. Žalovaný uvádí, že za důležitý zájem služby lze pokládat i dlouhodobější nařizování služební pohotovosti a dále poukázal na mezinárodní závazky České republiky k zajištění služby SAR.
32. Podle zdejšího soudu je důležitý zájem neurčitý právní pojem, který je třeba v každém jednotlivém případě vyložit. Naplnění podmínky důležitého zájmu služby lze typicky spatřovat ve vzniku neočekávané situace způsobené momentální indispozicí či absencí některého z příslušníků např. ze zdravotních či jiných důvodů; důležitý zájem služby však nelze spatřovat v dlouhodobém (až trvalém) nahrazování nedostatku osob zvýšenými nároky (mj. nařizováním služeb přesčas) na stávající personál s odkazem na důležitý zájem služby (obdobně rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 20. 8. 2010, č. j. 10 A 34/2010-28). Zajištění nepřetržité služby LZS a SAR je jistě legitimním cílem; toho však nemá být dlouhodobě dosahováno vytěžováním vojáků prostřednictvím výjimečného institutu služební pohotovosti, který má v naléhavých situacích sloužit k zajištění důležitého zájmu služby, a to pouze ve zcela nezbytné míře; důležitým zájmem služby tak nemůže být zajištění běžného provozu bez existence mimořádných okolností (obdobně rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 26. 1. 2017, č. j. 11 Ad 7/2015-47 nebo rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 7. 2015, č. j. 22 Ad 20/2014-69). Nenaplnění zákonné podmínky důležitého zájmu služby ostatně vyplývá i z toho, jak měla být služební pohotovost vojákům nařízena – prostřednictvím organizačního rozkazu velitele vojenského útvaru na celý kalendářní rok; tedy jistě ne v reakci na konkrétní výjimečné okolnosti. To fakticky popírá naplnění účelu služební pohotovosti, jak vyplývá z § 30 zákona o vojácích z povolání, a to i s vědomím toho, že s ohledem na objektivní okolnosti mohou důvody pro nařízení služební pohotovosti trvat i delší časový úsek. Existenci důležitého zájmu služby, opět s ohledem na účel služební pohotovosti, nelze spatřovat ani ve vydání interních normativních aktů – směrnic – které fakticky v rozporu se zákonem služební pohotovost bez naplnění zákonné podmínky ukládají. **Nebyl-li tedy dán důležitý zájem služby, nebyla služební pohotovost v posuzované věci nařízena v souladu se zákonem.**

33. Přestože byla služební pohotovost organizačním rozkazem č. 1 ze dne 2. 1. 2007 nařízena v rozporu se zákonem, je pro určení toho, zda žalobci přísluší za takto nařízenou služební pohotovost plat za výkon služby či „pouze“ odměna za služební pohotovost, nutné postavit najisto, jaké činnosti žalobce v rámci nařízené služební pohotovosti vykonával – zda charakter činností během služební pohotovosti byl identický s činnostmi nařizovanými žalobci v rámci výkonu služby, jak tvrdí žalobce, či nikoliv; tento závěr vyplývá i z obecného principu odměňování za vykonanou práci (obdobně rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 12. 2008, sp. zn. 21 Cdo 5033/2007).
34. Prvostupňový orgán uvedl, že podrobný průběh směny SAR (LPZS) byl vedle denních rozkazů velitele vojenského útvaru 4574 Přerov, které obsahovaly pouze určení konkrétních příslušníků útvaru do těchto směn, upraven v organizačním rozkaze, a že rozvržená služba SAR je podrobně popsána v příloze č. 6 k organizačnímu rozkazu č. 1/2007 ze dne 2. 1. 2007. Dále uvedl, že rozdělení služby SAR bez podrobného harmonogramu na 12 hodinový výkon služby v čase od 07:00 hod do 19:00 hod a na 12 hodinovou pohotovost na pracovišti od 19:00 hod do 07:00 hod je obsažen i v organizačním rozkaze č. 1/2008 a č. 200/2008. Dále uvedl, že z výpovědí funkcionářů plk. gšt. v z. Ing. J. B. a plk. v z. Ing. M. K., rovněž vyplývá, že vojákům zařazeným do směny SAR nebyla v průběhu směny v čase, kdy jim byla nařízena služební pohotovost, nařizována jakákoliv činnost, přičemž žádnou činnost ani nesměli vykonávat. Předletovou přípravu byli povinni vykonávat pouze v době výkonu služby, v době služební pohotovosti nikoliv. V případě, že v době služební pohotovosti došlo k aktivaci za účelem zahájení záchranné akce, vojákovi byla veškerá činnost po přijetí signálu k aktivaci zaevidována jako výkon služby, jako taková zaplacená a voják byl povinen následně vyčerpat zákonnou dobu odpočinku v délce minimálně 8 hodin, tj. následně již k výkonu služby nenastoupil. Pokud ovšem ke vzletu v době služební pohotovosti nedošlo, bylo zcela v souladu se zákonem, zejména s požadavky na minimální dobu odpočinku vojáka mezi směnami, řetězit výkon služby, dobu služební pohotovosti a opětovný výkon služby.
35. Obdobně žalovaný dovodil, že nepřetržitost průběhu útvarové směny neznamena, že všichni určené příslušníci vykonávají nepřetržitou službu ve smyslu § 24 a násl. zákona o vojácích z povolání. Jmenovité zařazení vojáků z povolání do výkonu služby bylo realizováno denními rozkazy velitele (např. rozkaz velitele vojenského útvaru 4574 č. 13 ze dne 18. 1. 2007). Z výpovědi plk. gšt. v z. Ing. J. B. a plk. v z. Ing. M. K. podle žalovaného vyplývá, že vojákům zařazeným do služeb SAR nebyla v průběhu jejich směny v čase, kdy jim byla nařízena služební pohotovost, nařizována jakákoliv činnost, přičemž žádnou činnost ani nesměli vykonávat. Předletovou přípravu byli povinni vykonávat pouze v době výkonu služby, v době služební pohotovosti nikoliv. V případě, že v době služební pohotovosti došlo k aktivaci za účelem zahájení záchranné akce, vojákovi byla veškerá činnost po přijetí signálu k aktivaci zaevidována jako výkon služby, jako taková zaplacená a voják byl povinen následně vyčerpat zákonnou dobu odpočinku dle § 28 zákona o vojácích z povolání, tj. následně již k výkonu služby nenastoupil. Pokud ovšem ke vzletu v době služební pohotovosti nedošlo, voják v této době disponoval 12 hodinami odpočinku (z toho 8 hodin spánku), tj. dobou, která je v souladu s požadavky na zákonná minima odpočinku dle § 28 zákona o vojácích z povolání.
36. Žalobce k charakteru činnosti během nařizované služební povinnosti uvedl, že rozdělení doby výkonu služby na 12 hodin služby a 12 hodin služební pohotovosti bylo pouze formálním aktem rozdělení nepřetržitého 24 hodinového výkonu služby, neboť vykonával

identické činnosti v průběhu celých 24 hodin bez ohledu na to, zda se formálně jednalo o výkon služby nebo služební pohotovosti.

37. Právě s ohledem na to, že požadavek žalobce na dorovnání platu by byl oprávněný pouze v případě, kdy by žalobce vykonával v době služební pohotovosti činnost, která je pracovní náplní služby LZS či SAR, pak bylo v daném řízení rozhodující náležitě zjistit skutkový stav věci, tj. především to, jak byl výkon žalobcovy služební pohotovosti v rozkazech velitele útvaru nařízen a jaké činnosti a práce přítomní vojáci (včetně žalobce) v rámci služební pohotovosti ve skutečnosti vykonávali (obdobně rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 26. 1. 2017, č. j. 11 Ad 7/2015-47). Podle zdejšího soudu uvedené nelze posoudit toliko na základě organizačních rozkazů, jak se jimi zdejší soud výše zabýval. Nelze tak učinit ani na základě směrnice pro činnost LZS a SAR 233. vrtulníkové lety ze dne 17. 1. 2006, č. j. 42-9/2006-2802/13, ani na základě předpisu pro létání Let-1-1. Z těchto dokumentů neplyne, jaký byl konkrétně průběh služby a není na jejich základě možné porovnat, zda se pohotovost a její průběh od výkonu služby lišila. Za rozhodné tak lze považovat toliko provedené výpovědi svědků. Správním spisem procházejí protokoly o výsledku Ing. J. J., Ing. P. Š., plk. gšt. Ing. P. L., Ing. M. P., Ing. V. P., Ing. J. H., plk. v z. Ing. M. K., mjr. v z. Ing. S. K., plk. v. v. Ing. J. B.
38. Ing. J. J. uvedl, že působil jako velitel útvaru od roku 1996 přibližně do roku 2002, od roku 2002 do 2005 byl velitelem odloučené části 33. základny v Přerově, k 30. 11. 2005 odešel do zálohy. Vypověděl, že v době služební pohotovosti nebyly ukládány žádné další úkoly, vojáci drželi jen hotovost (mohli se v hotovostní místnosti seznamovat s úkoly, které je čekají v dalším období). Piloti měli během výkonu služby i pohotovosti možnost odpočívat. Piloti v rámci vojenského útvaru Líně zajišťovali úkoly LZS, SAR, přepravní úkoly a další dle potřeb armády České republiky (přeprava osob, materiálu, průzkum), osádka SAR se mohla účastnit jiného výcvikového létání. Dělení služby na výkon služby a služební pohotovost nařídil náčelník generálního štábu, jednotlivým vojákům byla pohotovost nařízena rozkazem na týden, kdy byli vojáci předurčeni do LZS a SAR, pohotovost nařídil on nebo velící důstojník ústní formou, analogické rozkazy neexistovaly, o rozdělení např. na 7/19 či 19/7 byl vydán ústní rozkaz. Neexistoval důležitější zájem než hlavní úkol útvaru, tedy SAR a LZS.
39. Ing. P. Š. uvedl, že působil po celou dobu existence útvaru v Líních jako zástupce velitele pro letovou přípravu, měl na starosti letovou přípravu posádek a přípravu leteckých dispečerů. K 30. 11. 2005 odešel do zálohy. Piloti měli povinné letové hodiny, mimo služby se prováděly letové akce (směny) – slétání posádek, procvičování plánovaných úkolů, výcvik mladých pilotů apod. Armáda při stanovování pracovní doby toto vše musela zohlednit při svých požadavcích, nemohli si dovolit nerespektovat letovou přípravu. Pohotovost byla nařízena v rozkaze velitele, zde vyšla sestava pro LZS a SAR a ta pracovala podle obecně nastavených parametrů pro výkon služby útvaru.
40. Plk. gšt. Ing. P. L. vypovídal nikoliv ke službě LZS či LPZS, nýbrž ke službě NATINADS. Uvedl, že tato služba je zabezpečena 24 hodin denně, není ji možné plnit jinak než 24 hodin denně a nelze ji řešit pohotovostí na pracovišti. Systém pracovní pohotovosti nezná, pokud posádka odpočívá, je stále v režimu 24 hodin, v rámci režimu NATINADS je prováděn i výcvik, který je plánován v rámci letky. Neuvedl však nic konkrétního k obsahu pohotovosti a služby s ohledem na služební zařazení žalobce.

41. Ing. M. P. vypověděl, že v roce 1998 po převelení od útvaru v Praze šel k letce LZS a SAR. V roce 2005 převzal funkci velitele letky, která byla podřízena útvaru v Přerově, v té době byla služba zabezpečována v systému 12 hodin práce a 12 hodin služební pohotovosti, on určoval rozkazem osoby do služby LZS a SAR na celých 24 hodin, 5 osob personálu pro každou službu. Systém rozdělení 12/12 byl už od vzniku letky, při podřízenosti pod základnu Přerov to bylo nařízení této základny. Rozkaz vycházel vždy v pondělí na následující týden. Vydával týdenní rozkaz určení do služby. Na dotaz, zda do roku 2005 dostal rozkaz od svého velitele, že je jako pilot určen do služební pohotovosti, a zda sám určil osobně někoho do služební pohotovosti, uvedl, že tento rozkaz neobdržel, a to ani ústně, a osobně rozkaz o určení do služební pohotovosti žádnému vojáku nevydával; služba LZS a SAR byla formálně rozdělena na službu 12/12. Činnost vojáka v rámci 24 hodinové služby byla stále stejná, stále zde byla pohotovost ke vzletu, doba vzletu se neměnila, příprava letu byla pořád stejná. Kdyby služba byla pojata jako nepřetržitá 24 hodinová bez pohotovosti, aniž by došlo k jejímu formálnímu rozdělení na službu a služební pohotovost, LZS a SAR by byly zajištěny, ale nezbyly by hodiny na výcvik pilotů a plnění ostatních úkolů útvaru. Kromě povahy plněných úkolů je obsah služby NATINADS, LZS a SAR stejný. V rámci armády je jiná nepřetržitá služba zabezpečovaná služební pohotovostí ještě v Přerově (roj SAR). Pojem důležitý zájem služby mu je znám, nebyl mu však sdělen důvod, proč byla rozdělována služba LZS a SAR. Pokud je v čl. 4.3. směrnice pro činnosti LZS a SAR uvedeno, že vrtulník je udržován v pohotovosti ke vzletu 4 minuty ve dne a 10 minut v noci, tak toto ustanovení směřuje vůči osádce vrtulníku a zabezpečujícímu technickému personálu, sděluje jim časy ke vzletu, které musí dodržet. Z čl. 6.2. směrnice pro něj plyne toliko to, že má trávit čas v místnosti tam uvedené, na samotný vzlet a činnost uvedené vliv nemá.
42. Ing. V. P. vypověděl, že otázkou nařizování pohotovosti se jako náčelník generálního štábu začal zabývat od roku 2010, řešilo se jednotné zabezpečení letecké záchranné služby a služby NATINADS. Neuvedl však nic konkrétního k obsahu pohotovosti a služby s ohledem na služební zařazení žalobce.
43. Ing. J. H. vypověděl, že působil ve funkci kapitána vrtulníku, dále se podílel na zpracování podkladů pro finanční orgány za piloty a palubní techniky, na základě kterých byly vyplaceny finance, záchranáři a technický personál si poklady zpracovávali sami. Podle pravidel pro zpracování se mělo vykázat 12 hodin jako výkon služby a 12 hodin jako pohotovost na pracovišti, přičemž pokud byla provedena práce v době služební pohotovosti, byla vykázána jako výkon služby. Systém 12/12 byl nastaven při založení útvaru, rozdělovník služeb byl umístěn na nástěnce, každý věděl, že pokud přijde do služby v 7 hodin ráno, bude tam 24 hodin. Mezi službou a pohotovostí nebyl rozdíl, příslušníci se postupně začali zajímat, za jakých podmínek slouží, jedním z impulsů byl nesoulad ve službě létajícího personálu a zdravotnického personálu, kdy zdravotnický byl jiného útvaru a měl započteno celých 24 hodin jako výkon služby při stejném typu služby, tento nesoulad gradoval i např. s ohledem na systém NATINADS. Podle velení bylo důvodem pohotovosti to, že jiným způsobem nešlo úkoly LZS a SAR a další úkoly (výcvik, metodické zaměstnání s IZS, ukázky na veřejnosti, popř. zásahy při živelných pohromách) zabezpečit. Jediný rozkaz, v němž mohla být nařízena služební pohotovost, byl organizační rozkaz na výcvikový rok, neboť v denních rozkazech to stanoveno nebylo a ústní rozkaz nedostal.

44. Dále se ve správním spise nachází protokol o svědecké výpovědi provedené s plk. v z. Ing. M. K. Soudu je přitom z jeho rozhodovací činnosti známo, že protokol ponechaný v předmětném správním spise je neúplný. Z obsahu protokolu, který se ve správním spise nachází, vyplývá, že podle plk. v z. Ing. M. K. v rozhodné době měl daný vojenský útvar, u něhož sloužil mimo jiné i žalobce, dostatek odborného personálu k obsazení posádek. Na základě směrnic velitele vzdušných sil byl zpracován organizační rozkaz č. 1 upřesňující podmínky rozdělení služby, konkrétní voják na konkrétní den byl uveden v denním rozkaze velitele základny, organizační rozkaz a denní rozkazy vydal a schválil velitel základny. Důležitý zájem služby byl stanoven směrnicí velitele vzdušných sil, kterou se museli řídit. V rámci pohotovosti nebyla příslušníkům služby SAR ze strany základny nařizována letová činnost. O aktivaci k letové činnosti rozhodoval RCC Praha. Realizací vzletu k vrtulníku došlo k přerušení pohotovosti, byla započata práce, tato byla vykázána a proplacena. Za výkon práce byla proplácena práce, za výkon pohotovosti byla proplácena pohotovost. Z rozhodovací činnosti soudu je dále známo, že plk. v z. Ing. M. K. rovněž uvedl, že v době, kdy vykonával funkci náčelníka štábu 23. základny vrtulníkového letectva, nebyla vojákům nařizována v době služební pohotovosti žádná činnost, a pokud byla nařízena a vykonávána nějaká práce, například v souvislosti s předletovou přípravou, letem a poletovou přípravou, byla tato činnost řádně proplacena. Nemá žádné poznatky o tom, že vojáci v rámci služby SAR museli z důvodu připravenosti konat nějakou činnost.
45. Mjr. v z. Ing. S. K. nevypověděl ničeho konkrétního k obsahu služby a pohotovosti, aby bylo možné tyto doby z hlediska činnosti žalobce porovnat.
46. Součástí správního spisu je dále protokol o svědecké výpovědi plk. v. Ing. J. B., který je rovněž neúplný (toto soud ví ze své rozhodovací činnosti) a z něhož vyplývá, že služební pohotovost byla nařízena na základě Směrnic velitele vzdušných sil, která se týkala LZS a LPZS a stanovovala 12 hodin výkonu služby a 12 hodin výkonu služební pohotovosti během 24 hodin; čas zahájení a ukončení výkonu služební pohotovosti byl stanoven jím vydávaným organizačním rozkazem na výcvikový rok, který byl platný 365 dní. Letové posádky a pozemní personál služby LPZS byly na konkrétní dny určovány jeho denním rozkazem a průběh jejich služby se řídil směrnicí a časovým rozvrhem uvedeným v organizačním rozkaze, který stanovoval průběh výkonu služby všech vojáků určených do služby SAR (LPZS) a byl stejný po celý rok. Nadto je soudu z jeho rozhodovací činnosti dále známo, že plk. v. Ing. J. B. vypověděl, že v době, kdy vykonával funkci velitele 23. základny vrtulníkového letectva (vojenský útvar 4574), nebyla nařizována vojákům sloužícím služby SAR v době služební pohotovosti činnost týkající se přípravy vzletu vrtulníku, neboť směrnice velitele vzdušných sil ke službě SAR nic takového nenařizovala a ani z velení vrtulníkové základny žádné takové nařízení vydáno nebylo. Nemá poznatky o tom, že vojáci v rámci služby SAR museli v době služební pohotovosti z důvodu jejich připravenosti konat nějakou činnost. V případě, že by v rámci služební pohotovosti došlo ke vzletu vrtulníku či by vyvstala jiná nutnost konat službu, končila by služební pohotovost okamžikem přijetí výzvy ke vzletu nebo vyvstáním nutnosti konat službu a nastupoval by výkon služby a z toho vyplývající nárok na plat za službu místo příplatku za služební pohotovost. Pokud byli vojáci přítomni na pracovišti v režimu pohotovosti, byly jim v rámci tohoto režimu nařizovány lety na záchranu lidského života, lety k pátrání a záchraně a lety na udržení a obnovení rozlétanosti. Pokud se týkalo vzletu LPZS, pokyny vydávalo RCC (záchranné koordinační středisko), pokud se prováděl výcvik nebo obnova rozlétanosti, rozkazy k těmto letům vydával on, před letem musela proběhnout koordinace s RCC. Přepisem Let-1-1 je nařízena před realizací letu předletová

příprava. Při výkonu služební pohotovosti posádka předletovou přípravu nevykonává, po přijetí výzvy ke vzletu končí služební pohotovost, nastupuje výkon služby, posádka provádí předletovou přípravu v nezbytném rozsahu, délka předletové přípravy není stanovena, řídí se daným úkolem. Na vzlet vrtulníku byly stanoveny časové normy, časová norma pro vzlet v noci, tj. v době služební pohotovosti, byla vyšší, než pro vzlet ve dne. Zda RCC vzneslo požadavek na rychlejší vzlet vrtulníku v době, kdy posádka vykonávala služební pohotovost, mu není známo. Nepamatuje si, že by se stalo, že by v denních rozkazech byl stanovován jiný průběh pohotovosti než v organizačním rozkaze.

47. Z výše uvedeného podle zdejšího soudu plyne, že dle některých svědků byla doba služby a doba pohotovosti co do náplně totožná, nebyl mezi nimi rozdíl a jednalo se o 24 hodinovou službu. I pokud někteří svědci vypověděli, že v době pohotovosti nečinili vojáci ničeho, tak přesto uvedli, že určitou činnost vykonávali, byla-li jim nařízena – konkrétně se mělo jednat o lety na záchranu lidského života a lety k pátrání, lety na udržení a obnovení rozlétanosti, ale i práce v souvislosti s předletovou přípravou, letem a poletovou přípravou, výcvik, metodické zaměstnání s IZS, ukázky na veřejnosti, popř. zásahy při živelných pohromách. Podle zdejšího soudu se tedy výše uvedené výpovědi svědků shodují v tom, že i v době pohotovosti byly nařizovány činnosti, které vojáci vykonávali v době služby.
48. Shoda mezi svědky nepanuje v tom, zda i v době pohotovosti probíhala letová příprava stejným způsobem, jako v době služby. Ostatně pokud správní orgány s odkazem na výpověď plk. v z. Ing. M. K. Ing. a plk. v. v. Ing. J. B. konstatovaly, že předletovou přípravu nebyli vojáci povinni vykonávat v době pohotovosti, tak i sám Ing. M. K. vypověděl, že byla nařizována práce v souvislosti s předletovou přípravou, letem a poletovou přípravou. Pokud prvostupňový orgán dovodil, že technická příprava vrtulníků byla realizována v době výkonu 12 hodinové služby v souladu s vnitřními předpisy (Let-1-4 – Inženýrská letecká služba, apod.) a že až po přijetí signálu k aktivaci docházelo k předletové přípravě, výkonu letu a poletové přípravě, tak správní orgán nevysvětlil, v čem technická příprava spočívá a v čem se liší od předletové přípravy vykonávané po přijetí signálu (kdy činnost po přijetí signálu již podle správních orgánů byla výkonem služby a nikoliv pohotovostí). Stejně tak není zřejmé, proč byla dle prvostupňového orgánu technická příprava nařizována pouze v době služby a nikoliv v době pohotovosti, a zda tato příprava souvisí vždy s konkrétním prováděným letem (tedy je vykonávána kupříkladu po každém provedeném letu z důvodu přípravy na další let) či je vykonávána pravidelně, automaticky, bez ohledu na konkrétně provedené lety, a proč; to z argumentace správních orgánů není nijak zřejmé. Ostatně ani odkazovaný předpis Let-1-4 – Inženýrská letecká služba (případně další předpisy týkající se přípravy), správním spisem neprocházejí. Nadto zdejší soud uvádí, že správní orgány v otázce obsahové náplně pohotovosti a doby služby nevyhodnotily všechny výše uvedené svědecké výpovědi.
49. Pokud jde o prováděnou přípravu, té se podle zdejšího soudu týká směrnice pro činnost LZS a SAR 233. vrtulníkové letky ze dne 17. 1. 2006, č. j. 42-9/2006-2802/13, podle jejíž části 4 „vymezení základních podmínek provozu SAR a LZS“ je pohotovost vrtulníku pro plnění úkolů SAR a LZS nepřetržitá, vrtulník SAR je udržován v pohotovosti ke vzletu do 10 minut, vrtulník LZS je udržován v pohotovosti ke vzletu do 4 minut ve dne a do 10 minut v noci. Dále podle části 6 směrnice „organizace směny SAR a LZS“ příprava posádek do hotovostí SAR a LZS probíhá v rámci účelové přípravy na daný měsíc, velitelé obou posádek před zaujetím hotovostí vyhodnotí synoptickou a navigační situaci na území

České republiky, situaci konzultují a upřesňují v závislosti na konkrétních podmínkách v průběhu celé služby, velitel posádky přebírá vrtulník po hlášení připravenosti vrtulníku palubním technikem. Další povinnosti plnou z části 7 směrnice „zásady přípravy a provedení letu“ a části 9 směrnice „zásady přípravy a ošetřování letecké techniky“. Dále se přípravy týká předpis Let-1-1, podle jehož čl. 38 je pilot – velitel letadla mj. povinen se před letem seznámit s podmínkami pro vzlet, se stavem a předpokládaným vývojem meteorologické (ornitologické) situace v místě vzletu, po trati (v pracovních prostorech) a v místě přistání, a současně podle čl. 204 tohoto předpisu předletovou přípravu uskutečňuje posádka letadla samostatně, pro úkolový briefing využívá informačních služeb vojenského LS LPS, a v rozkaze na létání jednotlivými lety se musí určit rozvržení doby létání a doby pro předletovou přípravu umožňující minimálně 1 hodinu předletové přípravy nebo minimálně 1 hodinu a 30 minut předletové přípravy k mezinárodnímu letu.

50. Ani s ohledem na uvedené povinnosti dle citovaných předpisů není podle zdejšího soudu zřejmé, jak tyto povinnosti správní orgány vyhodnotily ve vztahu k době služby a době pohotovosti; není zřejmé, která z uvedených činností se týkala žalobce, a to konkrétně v době služby a době pohotovosti, případně proč některé z uvedených činností byly vykonávány v době služby a v době, kdy byla nařizována pohotovost, nikoliv, a to za situace, kdy podle svědeckých výpovědí byly lety uskutečňovány v době služby i v době, kdy vojáci měli mít nařízenou pohotovost; není zřejmé, kterou činnost v rámci přípravy je nutné provést před každým letem a po každém letu, a kterou je možné vykonat v době služby a nikoliv nezbytně v době, na kterou byla nařizována pohotovost, která činnost případně nesouvisí s provedením každého letu, která činnost se týká žalobce v době služby a která v době, na kterou byla nařizována pohotovost. Tedy, správní orgány nevysvětlily, jaký byl průběh služby a jaký byl průběh pohotovosti co do obsahu těchto režimů, a vůbec jakým způsobem probíhal časový úsek od 19 h do 7 h následujícího dne, jaký byl jeho harmonogram a pravidelná obsahová náplň a jak bylo možné, že některé činnosti vykonávané v době služby nemusely být vykonávány v době, na kterou byla nařizována pohotovost. Není přitom rozhodující, jak opakovaně zdůrazňují správní orgány, že v době jimi označované jako pohotovost byla jakákoliv činnost proplácena, pokud bylo potřeba ji vykonat; i za této situace totiž není vyloučeno, že režim v době pohotovosti (od 19 h do 7 h druhého dne) byl totožný jako v době označované jako doba výkonu služby – jak ostatně tvrdí žalobce a jak potvrdili také někteří svědci. Ohledně této skutečnosti tak panují rozpory, které je třeba odstranit.
51. Nadto prvostupňový orgán ve výrokové části svého rozhodnutí uvedl, že žalobce byl určován k plnění úkolů Letecké pátrací a záchranné služby (SAR), nicméně z dokumentu „Vyhodnocení určení zařazení npor. Ing. P. M. podle zveřejňovaných denních rozkazů k výkonu služeb LZS a LPZS 223. Vrtulníkové letky Líně – VÚ 4574 Líně za období zpětně tří let od podání „Žádosti o náhradu škody na ušlé mzdy“, tj. ze dne 14. 8. 2008“, plyne, že žalobce byl jednotlivými rozkazy určován do služeb LZS i LPZS. Správní orgány přitom nevysvětlily, zda se tyto služby obsahově lišily a případně jak.

V. B Námitka promlčení nároku

52. Žalobce také namítá, že námitka promlčení nároku byla správními orgány uplatněna v rozporu s dobrými mravy. Žalobce k tomu odkazuje na judikaturu Nejvyššího soudu a Ústavního soudu týkající se výkonu práva v rozporu s dobrými mravy. Také uvádí, že na legalizaci dle žalobce nezákonného jednání správních orgánů se podílela Inspekce ministra obrany, přičemž její vyjádření se stalo argumentačním podkladem pro postup nižších

velitelů k tomu, jak se vypořádat s osobami poukazujícími na nezákonné jednání při rozdělování 24 hodinových služeb. Také odkazuje na existenci Inspektora Armády České republiky a oddělení právní služby, které bylo dle žalobce použito za účelem krytí a legalizace nezákonného jednání služebních orgánů.

53. Prvostupňový orgán k této otázce uvedl, že žalobce podal žádost o dorovnání ušlého platu dne 14. 8. 2008, přičemž podle § 161 odst. 1 a 2 zákona o vojácích z povolání je povinen tyto peněžité nároky uplatnit u správního orgánu ve tříleté promlčecí lhůtě, v opačném případě a za předpokladu, že se promlčení služební orgán dovolá, nelze podle § 159 odst. 1 věty druhé zákona o vojácích z povolání peněžité nároky žalobci přiznat. Služební plat je podle § 68l odst. 1 a 2 zákona o vojácích z povolání splatný 15. den kalendářního měsíce, který následuje po měsíci, kdy nárok na služební plat vznikl; v posuzovaném případě tak došlo k promlčení nároku na dorovnání ušlého platu žalobce vzniklého za měsíc červenec roku 2005 (splatnost 15. 8. 2005, 16. 8. 2005 mohly být uplatněny poprvé, poslední den uplatnění peněžitých nároků za měsíc červenec 2005 je tedy 16. 8. 2008).
54. Žalovaný v napadeném rozhodnutí dovodil, že žalobce podal žádost dne 14. 8. 2005, že služební plat je podle § 68l odst. 1 a 2 zákona o vojácích z povolání splatný 15. den kalendářního měsíce, který následuje po měsíci, kdy nárok na služební plat vznikl, proto v projednávaném případě došlo k promlčení nároku na dorovnání ušlého platu žalobce vzniklého za měsíc červen roku 2005 (splatnost 15. 7. 2005, 16. 7. 2005 mohly být uplatněny poprvé, poslední den uplatnění peněžitých nároků 16. 7. 2008).
55. K tomu zdejší soud uvádí, že bez ohledu na výklad služebních orgánů zavazující služební orgány rozhodující v řízeních ve věcech služebního poměru příslušníků ozbrojených sil, se mohl žalobce domáhat svého práva i proti tomuto výkladu (viz rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 7. 2015, č. j. 22 Ad 20/2014-69, vydaný mj. ve věci žalobce, kdy Krajský soud v Ostravě rozhodoval i o žalobě žalobce podané proti rozhodnutí Náčelníka Generálního štábu Armády České republiky ze dne 8. 1. 2014, č. j. MOCR 577-38/2014). Současně je třeba uvést, že promlčení nároku je v obecné rovině pravidlem, jehož prolomení musí být opravdu závažné a zejména spíše nezávislé na vůli příslušné osoby, nebo omezující její možnosti fakticky právně jednat (např. dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, účast v mezinárodní misi v místech se špatnou infrastrukturou apod.); z podání žalobce nic takového neplyne a není zjevné, že by mu v uplatnění jeho práva takto závažné skutečnosti bránily (viz rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 15. 6. 2018, č. j. 6 Ad 31/2017-32). Proto zdejší soud nemůže přisvědčit námitce žalobce o nemravnosti uplatněné námítky promlčení.
56. Zdejší soud nicméně uvádí, že prvostupňový orgán nevysvětlil, proč dovodil, že nárok žalobce na dorovnání ušlého platu za měsíc červenec roku 2005 byl promlčen s tím, že poslední den uplatnění peněžitých nároků byl 16. 8. 2008, pokud současně vycházel z toho, že žalobce žádost o dorovnání ušlého platu podal dne 14. 8. 2008. Současně žalovaný nevysvětlil, proč dovodil, že byl promlčen nárok žalobce na dorovnání ušlého platu vzniklého za měsíc červen roku 2005 s tím, že poslední den uplatnění peněžitých nároků byl 16. 7. 2008 (a nikoliv tedy 16. 8. 2008), pokud současně vycházel z toho, že podle § 68l odst. 1 a 2 zákona o vojácích z povolání splatný 15. den kalendářního měsíce, který následuje po měsíci, kdy nárok na služební plat vznikl; žalovaný ani nevysvětlil, jak se jeho odlišné posouzení otázky promlčení nároku žalobce na dorovnání platu promítlo do jeho závěru, kdy neshledal rozhodnutí prvostupňového orgánu nezákonným či nesprávným a potvrdil stejnou výši nároku žalobce, jako prvostupňový orgán.

VI. Shrnutí

57. S ohledem na výše uvedené zdejší soud shrnuje, že není sporné, ve kterých dnech byl žalobce přítomen na stanovišti letecké záchranné služby (LZS) resp. letecké pátrací a záchranné služby (LPZS či SAR) na letišti Plzeň-Líně. Sporné nicméně stále je, zda tato přítomnost byla žalobci nařízena jako služba či jako pohotovost.
58. Zdejší soud výše zdůvodnil, že bylo prokázáno, že v roce 2007 byla žalobci v rozporu se zákonem nařizována služební pohotovost, a to na základě organizačního rozkazu č. 1, vydaného na celý tento rok, ve spojení s týdenními rozkazy o určení jednotlivých posádek, přestože nebyla splněna zákonná podmínka důležitého zájmu služby. To však samo o sobě neznamená, že žalobci byla fakticky nařízena služba a nikoliv pohotovost (viz rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 10. 7. 2020, č. j. 62 Ad 18/2019-45). Není tedy pravdou, co žalobce dovozuje ve svém vyjádření ze dne 25. 2. 2021, neboť zdejší soud se danou problematikou v citovaném rozsudku komplexně zabýval, a od prizmatu, kterým danou věc nahlíží, se nehodlá odchýlit ani v nyní posuzované věci.
59. Přestože správní orgány dovodily, že pohotovost byla žalobci prostřednictvím organizačních rozkazů nařizována i v letech ostatních (s ohledem na promlčení nároku žalobce se jedná o roky 2005, 2006, 2008), ze správního spisu se uvedené ověřit nepodařilo. Bude tedy třeba, aby žalovaný spisovou materií o jimi odkazované organizační rozkazy doplnil a zdůvodnil, proč se vztahují na žalobce v rámci jeho zařazení u LPS a SAR Plzeň – Líně. Stejně tak bude potřeba, aby žalovaný vysvětlil, čeho přesně se týkaly správními orgány odkazované ústní rozkazy – zda se mělo jednat právě o organizační rozkazy, anebo o denní (či týdenní) rozkazy, kterými byly jednotlivé osoby určeny do směn na jednotlivé dny, a kterých období se takové ústní rozkazy měly týkat, kdo je vydával a proč se vztahují na žalobce.
60. Správní spis neobsahuje dostatečný podklad pro závěr o tom, zda v jednotlivé doby nařizené přítomnosti na letišti žalobce na daném místě vykonával službu, anebo se jednalo o pohotovost.
61. Z uvedeného důvodu se poté zdejší soud nezabýval ani otázkou, zda žalobce souhlasil s rozdělením směn na 12 hodin služby a 12 hodin pohotovosti. K otázce komparace služeb LZS a SAR se službou NATINAMDS zdejší soud uvádí, že není rozhodná pro posouzení, zda v jednotlivé doby nařizené přítomnosti na letišti žalobce vykonával službu nebo se jednalo o pohotovost; tedy povaha výkonu služeb, jak plyne i z jednotlivých předpisů či dohod, na které žalobce v této souvislosti odkazuje, ničeho nevypovídá o tom, jaký režim přítomnosti na letišti byl skutečně aplikován, resp. žalobci nařízen.
62. Pokud jde o námitku, že správní orgány žalobci úmyslně způsobily škodu, tak tento závěr žalobce opět dává do souvislosti s tím, že mu byl nařízen výkon služby na dobu formálně označovanou (a také proplácenou) jako pohotovost. I v případě, že by skutečně žalobce v této době materiálně konal službu a nikoliv pohotovost, žalobce neuvádí nic, z čeho by bylo možné dovozovat, že tak správní orgány měly učinit s úmyslem poškodit žalobce; z argumentace žalobce podle zdejšího soudu plyne, že tomu tak bylo z důvodu efektivního využití lidských zdrojů, resp. toho, že by z personálních důvodů nebylo jinak možné plnit všechny úkoly, tedy nikoliv z důvodu primárně způsobit žalobci škodu.
63. Úkolem správního orgánu tedy bude postavit na jisto, jak konkrétně probíhala v případě žalobce služba a jak doba, na kterou měl mít nařizovanu pohotovost, v čem se podle jeho

názoru tato období lišila (jaká činnost nebyla vykonávána v době pohotovosti, avšak v době služby ano, proč tomu tak bylo a z čeho to plyne), a to i s ohledem na prováděnou předletovou, poletovou či jinou (resp. jinak označovanou) přípravu. Bude třeba především objasnit rozpory, které v tomto směru plynou z provedených svědeckých výpovědí; z nich přitom zdejšímu soudu plyne, že vojáci v rámci pohotovosti vykonávali (nejen) lety na záchranu lidského života a lety k pátrání. Až poté, co bude tato otázka postavena najisto, bude třeba posoudit, zda z hlediska rozsahu vykonávaných činností má žalobce nárok na dorovnání platu za výkon služby, včetně odměny za práci přesčas.

64. Dále bude na žalovaném, aby vysvětlil, proč dovodil, že byl promlčen nárok žalobce na dorovnání ušlého platu vzniklého za měsíc červenec roku 2005 s tím, že poslední den uplatnění peněžitých nároků byl 16. 7. 2008 (a nikoliv tedy 16. 8. 2008), pokud současně vycházel z toho, že podle § 68l odst. 1 a 2 zákona o vojácích z povolání splatný 15. den kalendářního měsíce, který následuje po měsíci, kdy nárok na služební plat vznikl, a také jak se jeho odlišné posouzení otázky promlčení nároku žalobce, ve srovnání se závěry prvostupňového orgánu, promítlo do posouzení výše nároku žalobce na dorovnání platu.
65. Ve všech výše uvedených ohledech tedy vyžaduje rozhodnutí žalovaného zásadní doplnění skutkových podkladů a vypořádání a odstranění soudem vytčených pochybností a nejasností; zdejšímu soudu tak nezbývá než uzavřít, že rozhodnutí žalovaného je ve výše uvedených aspektech nepřezkoumatelné.
66. Zdejší soud tedy shledal žalobu důvodnou a napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a)
a b) s. ř. s. zrušil a podle § 78 odst. 4 s. ř. s. věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V novém řízení je žalovaný vázán právním názorem zdejšího soudu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Nezbytnost zrušení prvostupňového rozhodnutí nechť posoudí žalovaný.

VII. Náklady řízení

67. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 větu první s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, jež důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
68. Žalobce měl ve věci plný úspěch, a proto má podle § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný ve věci úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení a je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení. Z obsahu soudního spisu vyplývá, že žalobci vznikly náklady ve výši 3 000 Kč za zaplacený soudní poplatek. Dále se jednalo o náklady právního zastoupení spočívající v odměně zástupce za čtyři úkony právní služby po 3 100 Kč společně se čtyřmi režijními paušály po 300 Kč – převzetí a příprava zastoupení, žaloba, replika a vyjádření ze dne 25. 2. 2021; podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a) a d), § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytnutí právních služeb (advokátní tarif). Vzhledem k tomu, že zástupce žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, byla k nákladům za právní zastoupení připočtena částka odpovídající dani z přidané hodnoty. Žalovaný je tedy povinen zaplatit žalobci částku 19 456 Kč, a to k rukám zástupce žalobce ve stanovené lhůtě.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 27. července 2021

JUDr. Jaroslava Skoumalová v. r.
předsedkyně senátu